Ч. 203 (14.452). Львів, четвер 10. вересня 1936. Pocztowa oplata oplacona ryczaltem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504-060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41.
„ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Протисовітське повстання на Совітській Україні.

НІМЕЦЬКИХ КОЛЬОНІСТІВ ВИСЕЛЮЮТЬ НА СИБІР.

З Букарешту повідомляють, що мешканці Бугаз, румун. купелевої місцевости, положеної над Дністром, оповідають, що в понеділок уночі чули з української сторони гарматні вистріли. Тому, що військові вправи неможливі з огляду на близьку границю, ці стріли можна пояснювати собі тільки тим, що над совітсько-румунським кордоном вибухла ворохобня і большевики здушили її силою.

Букарештенський часопис „Універсул" пише, що на Сов. Україні зростають в останніх днях протисовітські настрої. Совітські комісарі дошкулюють населенню, зокрема німецьким кольоністам. Хто протестує, того висилають негайно на Сибір. Цілі села стоять уже пустарем. В останніх днях урвався населенню терпець і воно повбивало найгірших чекістів. На підставі інформацій „Універсулу" большевики хотіли виселити дві німецькі оселі на Сибір, але селяни напали на представників влади, які прийшли їх арештувати. По румунськім боці завважали дві світляні ракети, а годину пізніше почули гарматні стріли по совітській стороні. Мабуть чекісти зажадали помочі з Овідіополя. Військо почало стріляти і таким чином здушило ворохобню.

АРЕШТУВАННЯ У ЧЕРВОНІЙ АРМІЇ.

З Харбіну повідомляють, що у Благовіщенську, Хабаровську та в інших містах на Сході арештували багато вищих старшин червоної армії. Між арештованими є комендант полку Евзаєв, відзначений ордером „червоного прапору".

Молотова ліквідують?

„Матен" повідомляє на підставі поголосок із Москви, що **предсідник ради народніх комісарів Молотов має уступити із свого становища.** Молотов уже від довшого часу не урядував з припоручення Сталіна. Молотова вишлють мабуть до якоїсь меншої держави, як посла.

Тільки завдяки протекції Ворошилова Сталін не приказав арештувати Молотова.

Бої за Сан Себастіян

ЕНДАЙ, 9. 9. ПАТ. Національні війська наступають уже на **передмістях Сан Себастіяну.** В місті ведуться бої між анархістами і баскійцями. Червоні літаки бомбардували Ірун і Фонтарабію та скинули 216 бомб. **Червоні літаки перелітали кілька разів над французькою територією.**

ЕСПАНСЬКІ ФАШИСТИ Й БАСКІЙСЬКІ НАЦІОНАЛІСТИ ПРОТИ АНАРХІСТІВ.

ЕНДАЙ, 9. 9. ПАТ. Радіостація в Тетуані проголошує, що еспанські фашисти, які скривалися в Сан Себастіяні, прилучилися до боїв, що їх ведуть баскійські націоналісти проти анархістів.

ЧЕРВОНІ ВІДСТУПАЮТЬ З МАЛЯҐИ.

У звязку з перемогами повстанців в околицях Маляґи, тамошня команда приказала воєнним кораблям, що стояли заякорені, їхати до Валенсії.

Команда націон. війська відкинула оферту цивільного губернатора Сан Себастіяну щодо передачі міста під умовиною повної амнестії для баскійських сепаратистів.

ЧЕРВОНІ НАМАГАЮТЬСЯ ЗАВОЛОДІТИ НАД СИТУАЦІЄЮ В МАДРИДІ.

МАДРИД, 9. 9. ПАТ. Мадридська радіостація повідомляє, що уряд заборонює переводити домашні ревізії, арештування та екзекуції без відома влади. Кожного, хто не слухатиме, будуть розстрілювати без суду. У вівторок розстріляли на підставі цього розпорядку 8 членів крайніх лівих організацій.

ОСТАННЯ СТАВКА.

ЕНДАЙ, 9. 9. ПАТ. На підставі інформацій з Мадриду, новий премієр Лярґо Кавалеро задумує протестувати в Женеві проти ембарґа на зброю, призначену для Еспанії. **У Мадриді проголосили загальну мобілізацію.** Уряд погрожує гострими карами членам соціялістичних, комуністичних і анархістичних професійних союзів, якщо будуть викручуватися від фронтової служби

Комуністична ворохобня португальської фльоти.

ЛІЗБОНА, 9. 9. ПАТ. Ворохобня, яка вибухла на португальських воєнних кораблях, мала **виразні комуністичні риси.** Міністра мореплавства повідомили про ворохобню в ночі. Адютант міністра виїхав негайно на чердаку корабля „Альфонзо Альбукерке". Ворохобники прийняли канонерку, що на ній їхав адютант, скорострільним вогнем. Двох моряків ранили. Адютант завернув до міністерства. Гурток ворохобників переїхав на чердак торпедовця „Бартольомео Дїяз" і намагався намовити обсаду торпедовця до ворохобні, одначе тут стрінула їх відмова. Ледви кількох ґзомашів прилучилося до ворохобників. Моряки арештували старшин кружляка, а відтак корабель поплив разом із контрторпедовцем удолину ріки до моря. Тоді прибережні батерії почали обстріл зворохоблених кораблів і сильно їх ушкодили. Моряки піддалися і їх арештували.

В часі бомбардування кораблів згинуло 12 моряків і 20 ранили. Старшин зворохоблених кораблів перенесли в нечинний стан.

Оба зворохоблені кораблі хотіли відїхати до Валенсії або Маляґи і там жертвувати свої послуги червоному урядові в Мадриді.

Демократія чи демократичний блєф?

Львів, 9. вересня 1936.

Траґедія, яку переживає світ демократії, це тема окрема і будемо старатися окремо присвятити їй місце. Тоді теж прийдеться згадати про історію демократії, її суть, її основні гасла, її заслуги для людства і її живучість чи — дегенерацію. Це тема цікава, яка хвилює особливо українське громадянство, якого структура наскрізь демократична, демократична традиція, традиційна привязаність до демократії. Адже з поняттям демократії — народоправства — нерозривно звязане у нас поняття наших національних прав, — уся теж історія боротьби за права українського народу побудована на користанні з тієї свободи рухів, що її давала демократизація устрою. Адже відродження національних рухів XIX. ст. найтісніше звязане з народинами демократії і її рухом, — і тому передвоєнного поняття націоналізму (так само як соціялізму) не можна відділювати від поняття демократії. (Що націоналізм і соціялізм будували на демократії — це ніякий парадокс.) І щойно сучасний націоналізм, висуваючи гасла суперечні демократичним засадам, увів у ці поняття справжню революцію: але знову таки ця революція не явилась як „деус екс махіна", тільки має свій хрональоґічний і прагматичний звязок з подіями післявоєнного часу, з фактами і психольоґічними засновками.

Все це речі замало у нас зясовувані, або зясовувані у такий ексклюзивний і односторонній спосіб, який радше відштовхує та не може найти в громадянстві зрозуміння. І через те ці незясовані речі викликують найприкріші конфлікти і непорозуміння. Справу надзвичайно заактуалізували події у широкому світі, що й нас близько торкаються: коли на VII. московському конґресі III Інтернаціоналу Димітров проголосив тезу, що демократія не є страшна комунізмові а страшний — фашизм, і в льоґічних висновках тієї тези прийшло „рівнення на демократію", як тактичний засіб комунізму, то від того часу руба стануло питання: *деж місце української демократії?!* Це вже не питання теоретичного характеру: направді від нас покищо не залежить хід світових подій, направді ми все ще є тільки глядачами, або й предметом, є проте це не байдужа річ, до якого европейського табору будемо себе включати як політично потенціяльна сила і як будемо себе психічно підготовляти до подій, які *мусять* прийти. Це не є байдужа і маловажна річ, коли маєте перед собою два українські часописи, обидва національні й обидва демократичні, обидва редаґовані людьми, що спільно працюють по різних національних установах і організаціях, — з яких один характеризує мадридський уряд як уряд що підготовляє чи безпосередньо сам проводить совітизацію політично надзвичайно важного куточка Европи, і тому і розумом і почуваннями стоїть по стороні еспанських повстанців, — другий славить мадридський уряд, як леґальну демократичну владу, проти якої зворохобились реакційні ґенерали. Це вже не є каварняне політиканство та забава в ріжнородну інтерпретацію далеких від нас і чужих подій. Це такі розбіжности світогляду, які мусять доводити до суперечок внутрі громадянства — того громадянства, яке нейже формально стоїть на тій самій ідеольоґічній платформі!

На щастя, розвиток світових подій влекшує консталізацію поглядів тих наших людей, які у

ють ще якісь сумніви. Ще 29. серпня ц. р. читали ми у „Громадськім Голосі" буквально: „..В Еспанії іде крівава домашня війна. Її викликали монархісти, клерикали й фашисти бунтом проти законного уряду республиканських партій (в уряді тім, хоч його підпирав „людовий фронт" — не було і нема ані одного комуніста, — комуністів в Еспанії взагалі дуже мало)"... Цікаве річ, чи автор зацитованих рядків міг би писати те саме й сьогодні?! Сьогодні, коли в уряді Кабалера, званого „еспанським Леніном", сидять уже явно і славно офіціяльні комуністи (м. ін. комуніст є міністром освіти й віроісповідань, — можна уявити собі його реформи еспанського шкільництва і системи виховання та становище супроти справ віри) і коли вся комуністична преса у світі прийняла ту зміну еспанського кабінету як радісний доказ комуністичної перемоги. Чи все ще „Гром. Голос" може твердити, що „навіть наше „Діло" зловило себе на брехні (реакціонерів)". Чи може ще сьогодні хтось сумніватися, що еспанська „демократія", згуртована у „людовому фронті" це була саме демократія алеґенерована, яка погодилась бути параваном для тих течій, які зі справжньою демократією не мають нічого спільного і які чекали тільки пригожого часу, щоб скинути демократичну вивіску та всіх демократів трактувати так, як їх від жовтня 1918. року трактує московський большевизм: як контрреволюціонерів або — кажучи мовою цитованої статті — як „реакціонерів, клерикалів і фашистів". Чи з того виходить, що еспанські повстанці — це щойно справжні демократи? Очевидно, що такої нісенітниці ніхто не твердитиме. Але еспанські повстанці не *боряться проти* демократії і *за* диктатуру: це йде боротьба на зовсім іншій площині: проти інтернаціонального большевизму за національний характер держави. Траґедія безсилої еспанської демократії у тому, що вона напрягла себе до возу інтернаціонального большевизму і в наслідку буде розторощена у зударі *двох* інших реальних сил: комунізму і націоналізму. Траґедія демократії, що вона щораз більше підупадає як реальна сила.

„Після Хіраля — Кавалеро, після Блюма — ?" Такий наголовок читали ми в якійсь польській ґазеті, і він справді надзвичайно актуальний. Вістки, які в двох останніх днях надходять з Парижа, ще більше актуалізують дилему: або французький „людовий фронт" піде під команду комуністів, які в черги доведуть до совітизації Франції, або той фронт розлетиться і французька демократія разом з іншими частинами французького національного громадянства, піде на отверту боротьбу з комуністичними впливами. Блюм, стаючи премієром, впевняв, що він не буде Керенським. Перший отвертий манїфестаційний страйк, аранжований французькими комуністами у металюрґічному промислі проти уряду (первісні масові страйки були маскованою диверсією), та перша комуністична демонстрація підчас учорашнього прилюдного виступу Блюма вказує, що його роля таки може подобати на ролю нещасного російського премієра-демократа. Комуністи мають силу в кожній хвилині повалити уряд Блюма. Питання тільки, чи вони мають вже силу формувати такий черговий уряд, до якого моглиб делеґувати своїх людей, як до свого уряду. Еволюція настроїв у Франції формується, здається, у некористь комуністів, французьке громадянство мабуть щораз більш тверезіє після першого франко-совітського союзницького похміілля. Але це річ будучого розвитку подій. Покищо відомо вже без сумніву одно: що французька демократія, згуртована частинно у тих політичних партіях, які вступили до „людового фронту" і в той спосіб допомогли комуністам здобути кількадесять посольських мандатів та розпочати на величезну мірку пропаґандивну акцію, та демократія виявила свою деґенерацію. І що покликуватись на таку демократію, значить покликуватись на демократичний блеф.

Життя не знає незрушних канонів. Канони демократії не творять вимку. Іде сьогодні у широкому світі неодна переоцінка цінностей і також й переоцінка тих демократичних канонів, — які кажуть своїм звеличникам іти без стриму — аж у обійми большевизму. Не можемо погодитись з такою фанатичною вірою супроти демократичних канонів, яка робилаб визнавців сліпими і затирала межі, що їх не вільно переступати. Демократія не є кумиром, який не дозволяв би відріжняти справжньої демократії від „демократичного блефу. Боротися за блеф — це „гірше, ніж злочин, це глупота".

—o—

(ік.)

З життя Православної Церкви.

Постанови про епархіяльні зібрання.

Орган волинської духовної консисторії „Церква і Нарід" з 1. вересня ц. р. приніс цікаві постанови Св. Синоду про епархіяльні зібрання в Православній Церкві. Перш за все Св. Синод ухвалив ввести в життя новий „Статут Епархіяльних Зібрань Св. Автокефальної Православної Церкви в Польщі". Правдоподібно цей новий статут опрацювала та мішана комісія церковних та урядових достойників, що підготовляє праці майбутнього Собору. На жаль, не знати, як виглядає повний статут епархіяльних зібрань, бо опубліковано лише постанови щодо персонального складу епархіяльних зібрань.

У склад епарх. зібрання входять: епархіяльний архієрей як предсідник; вікарні епископи, настоятель катедрального собору, керманичі духовних семинарій, якщо такі існують на терені епархії, члени духовної консисторії, епархіяльний місіонер, представник від монастирів, призначений епархіяльним архиєреєм два члени головної контрольної епархіяльної комісії, представники від парохіяльного духовенства (у числі 12 до 20 в залежности від розмірів епархії) та представники мирян (світських) у подвійному числі (24 до 40). Волинська епархія вибірає 20 духовних осіб і 40 мирян; поліська — 15 і 30, всі інші епархії — 12 і 24. Вибори представників від духовних і світських осіб відбуваються в окремих куріях, духовній і світській. Епархія для виборів поділяється на виборчі округи (на Волині 20 округ, Поліссі — 15, Холмщині — 12). Курія духовна у виборчій окрузі складається зі всіх священників, дияконів та псаломщиків (дяків) і вибірає одного делеґата зпоміж себе на епархіяльне зібрання. Світська курія у виборчій окрузі вибірає двох делеґатів і складається з представників парохій по одному від кожної, що їх вибірає в кожній парохії парохіяльне зібрання згідно з відповідними приписами „Парохіяльних

Д-р КОСТЬ ЛЕВИЦЬКИЙ.

Українські політики.

Сильвети наших давніх послів і політичних діячів.

ВСТУП.

Історія діяльности наших давніх послів і політичних діячів мало знана або й зовсім незнана молодшому українському поколінню і тому воно звичне хвалити чужих діячів і на них взоруватися, а своїх легковажити. А це наше велике недомагання, бо нація, що не знає своєї історії або її не шанує, затрачує свої основи розбудови і правильного поглиблювання своєї ідейної діяльности.

Та суть цього завдання не спирається на тому, щоби все своє захвалювати безкритично, а в тому, щоб пізнати діла своїх заслужених людей та розвізнати обставини дотичних подій і навчитися, як треба ділати, щоб було ліпше, значить: як поправити нашу працю, щоб вона була доцільна і корисніша в нових обставинах.

А до того наша провідна думка не може підниматись ігноранцією, — начеб у нас зачиналась політична діяльність щойно сьогодня від нас. Бо вжеж перед нами були і працювали для нас ті, що привели нас і дали нам основи життя і праці. Також не вільно нам ставати зарозумілими, що ми ліпші патріоти, які геройськими потягненнями відразу розвязують всякі національні проблеми. Бо ідеольоґія нації вимагає від нас, українців, щоб ми всі були героями, — але діл творчих, а не потягнень без змісту й потрібної сили, що нераз нас крівавлять і ще більше ослаблюють, замісць скріпляти наші національні вартости і наші надбання.

Щоби ті недомагання й недостачі у нашому українському громадянстві, по змозі відвернути й усунути, подаю свої думки-причинки про працю й заслуги та помилки й недотягнення наших давніх послів і політичних діячів з періоду нашого національного відродження, що завершився визвольними змаганнями.

19. VII. 1936.

ГРИГОРІЙ ШАШКЕВИЧ.

Перший австрійський Державний Сойм зібрався був у Відні 10. липня 1848. року. До цього Сойму вибрано 383 депутатів (послів), але зпоміж них 25 депутованих не явилося в Соймі. З Галичини вибрано тоді 96 послів; українських послів було в цьому 35, з того 23 селян, 8 священників і 4 світських інтеліґентів. Тоді ми не були підготовані організаційно і тому вийшов такий дивний склад першої нашої парляментарної репрезентації.

В нарадах першого Державного Сойму вибився зпоміж наших послів о. Григорій Шашкевич, що був парохом в Угринові під Станиславовом. Він визначувався доброю вимовою, знанням німецької мови, як також розумінням справ політичних і великою інтеліґенцією.

Коли німецький посол Ганс Кудліх поставив 26. липня 1848. р. внесок, щоби скасувати підданство в цілій Австрії зі всіми правами й обовязками, тоді о. Григорій Шашкевич іменем наших послів приступив до цього внеску і по принятті того внеску поставив дальший внесок, щоби в Галичині для вирішення справ ґрунтів, лісів і пасовиськ та всіх аграрних спорів між громадянами і дворами установити розємні комісії під проводом державного урядовця, зложені з дванацяти присяглих, предложених по половині обома сторонами. Цей внесок приймив Державний Сойм і переказав окремій комісії до виготовлення дотичного закону.

Та не довго радив Державний Сойм у Відні, бо наслідком революції у наддунайській столиці перенесено Сойм з Відня до Кромерижа (на Моравії). Тоді посол о. Григорій Шашкевич прибув 6. листопада 1848. р. до Оломунця, куди перенісся був цісарський двір, і там разом з депутацією Головної Руської Ради представив цісареві Фердинандові отсі домагання: 1) поділу Галичини на українську і польську провінцію; 2) допустити національну українську ґвардію (леґіон); 3) ввести українську мову в школах і всіх урядах української Галичини; 4) скасувати двірських мандатарів та установити на їх місце державних урядовців; 5) установити комісії для вирішення спорів про ґрунти й ліси між дворами і громадами; 6) усунути урядовців, неприхильних нашому народові та 7) зрівняти у всіх правах наше греко-католицьке духовенство з духовенством латинським.

Отся адреса до австрійського цісаря є важною подією, бо вона засвідчує перед історією, що політична думка у тодішньому національному проводі дійшла була в скорому часі до програмового устійнення національно-політичних домагань галицьких українців, якими були: своя національна територія, національна оборона, українізація школи й урядів, правильна й відповідна адміністрація, вирішення земельної справи і рівноправність релігійних обрядів.

Та всупереч цьому дальші події пішли іншим шляхом. В дні 2. грудня 1848. р. абдикував в Оломунці цісар Фердинанд, по котрому прийшов на цісаря Австрії 18-літній архикнязь Франц Йосиф. А 7. березня 1849. р. прийшло вже до розвязання Державного Сойму. Після того настали в Австрії часи абсолютизму (1850—1860 рр.).

Під той час покликано посла о. Григорія Шашкевича до міністерства віроісповідань і просвіти у Відні на міністеріяльного радника, де вів департамент ґімназій і народнього шкільництва

Статуту". Від світських делегатами на епарх. зібрання можуть бути вибрані особи, що відомі своєю побожністю, не були карані судом за ганебні вчинки, мають польське громадянство та скінчили 35 років життя.

Як бачимо, склад епархіяльних зібрань побудований на засаді соборности. Але на цьому лише обмежується ця соборність, бо постанови щодо компетенції епархіяльних зібрань вже навіяні зовсім протилежним духом. Правда, покищо маємо у цій справі ухвали самого Св. Синоду, але вони характеристичні для поглядів вищої ерархії. Згідно з ухвалами Св. Синоду програму праць епархіяльного зібрання мають представляти епархіяльні архиєреї найменше два тижні до зібрання митрополитові на затвердження або доповнення. Ті точки програми, які митрополит визнає за потрібне усунути, не приходять на денний порядок праць зібрання. Митрополит через свого делеґата може впливати і на самий хід праць зібрання, бо внески, що їх поставить представник митрополита, зібрання обовязково має розглянути. Ще й третій засіб контролі постанов епархіяльного зібрання зосереджений в руках митрополита. Ухвали епархіяльних зібрань після затвердження їх епарх. архиєреями представляються в речинці двох тижнів на розгляд митрополита. Коли б митрополит не висловив своєї згоди на виконання тих чи інших ухвал епарх. зібрань, то виконання їх затримується до часу рішення про них Св. Синоду.

Ось такі постанови нормують відтепер справу епархіяльних зібрань. Як бачимо, ці ухвали надають епарх. зібранням тільки демократичну соборну форму. Але суттєвий зміст усіх інших постанов щодо компетенції та прав епарх. зібрань нічого спільного не має із засадою соборности. Навпаки, він суперечний з нею та реалізує такі ідеї, що їх не тільки не знає православія, але й взагалі ніяка Церква на світі. Чейже на підставі цих постанов до нулі зводяться права не тільки епархіяльних зібрань, але й компетенція епарх. архиєреїв! Ясно, що наведені постанови Св. Синоду не мають ніякого оперття в канонах Православної Церкви. Це — вислів соборницької демагогії, а не соборної ідеольогії.

Величавий здвиг сокільства в Станиславові.

Мин. неділі, 6. ц. м. відбувся тут Окр. Сокільський Здвиг, що запишеться в історії Станиславівщини золотими буквами. Станиславів того дня стояв під враженням здвигу. Вже з самого ранку всі дороги, що ведуть до міста, заповнились довгими рядами возів і людей. Вулицями Голуховського і Перацького йшли й йшли люди на площу М. К. О.

В год. 13.30 входимо й ми на площу М.К.О. Довкола грища стоять уже густі лави української публики, трибуна заповнена переважно міською публикою. Середина трибуни удекорована українськими стягами й ґірляндами. Обходимо грище, минаємо буфет (в українських руках) і входимо на трибуну. Перед очима розгортається прекрасний образ. Ціле грище залите стрункими й барвистими рядами побратимів (1015), посестер (1110) і доросту (818). Кожне гніздо (всіх 45) творить окрему кольону, перед кожною застиг у воянцькій поставі її комендант. На переді підвищення з трибуною, з якої через тубу падуть останні прикази начальника Здвигу і його душі побр. Заславського. Врешті паде гостре „Позір!" З почесної льожі сходить на площу голова Сокола-Батька інж. Хроновят з членами здвигового комітету й делеґатами С.-Б. Побр. Заславський командує: „Вправо глянь!" і здає звіт. Після звіту проходить сокільське начальство здовж фронту. Опісля голова С.-Б. входить на підвищення й сокільським „Гаразд" витає вірне сокільство, яке відповідає грімким і рівним наче сальва „Гаразд". Сила й однозгучність оклику робить могутнє враження. Голова С.-Б. в короткій і ядерній промові пригадує сокільську ідею єдности й дисципліни та підкреслює її вагу для української нації в теперішню хвилину з уваги на червону небезпеку зі Сходу. Енгузіястичні оплески публики висловлюють солідарність громадянства з сок. ідеєю. Слідує сокільська присяга. Голова С.-Б. проголошує слова присяги, за ним повторюють формулу три тисячі молодих грудей. Над стрункими рядами виріс ліс піднесених правиць. У наших грудях живо забилося серце, у душах росте та кріпне віра. Після присяги орхестра грає сок. гимн. Голова вертається до льожі і стає біля сок. прапору в окруженні сок. начальства, а кольони тимчасом лаштяться до дефіляди. Падуть слова команди. Попри льожу начальства проходять під звуки марша стрункими бадьорими рядами кольони побратимів, посестер і доросту. Тисячі блиску чих очей із довірям і повагою глядить у лице голови, а енергійно й мужньо простягнені правиці наче говорять: Ми готові на приказ! Барвними хвилями переливаються прекрасні однострої, одні кращі від других. А всіх витає надзвичайно простягненою вперед рукою. Не вмовкають оплески публики. Серця всіх бють в один такт із маршом молоді. До очей тиснуться сльози радости, дрожать нерви, грає кров! Здається, що хвилина і зрикнеш з усієї сили, щоб світ почув Ще не вмерла!

Дефіляда скінчена. Голови гнізд сідають у першому ряді на трибуні напротив почесною льожею. Починаються вправи та змагання. Всіх точок попису 11.

1) Чотири вільні вправи побратимів (усі в чорних штанах і білих вишиваних сорочках). До вправ стануло 7 кольон. Вправи випали назагал добре.

2) Чотири вільні вправи жін. доросту в 4 кольонах. Вправи 2-а і 3-тя з вінками. Всі добрі.

3) Чотири вправи муж. доросту палицями (у деяких деревляні шаблі). Впревляють навіть 10-літні хлопці. Всі вправи гарні, найліпше випала четверта. (Тут слід зазначити, що попис знаменито зорганізований: ледве одні виходять з пло-

Комуністичні ворохобні у Франції.

ПАРИЖ, 9. 9. ПАТ. Премієр Блюм відбув довшу конференцію із ґен. секретарем комуністичної партії Торесом. Про цю розмову не подали ніякого комунікату. Мабуть темою розмови були останні розбіжності між комуністами і соціялістами. Комуністи не закидають своєї акції проти невтральности Франції в еспанських справах. У заповідженім маніфестаційнім страйку взяло участь 80 відсотків робітників. У звязку з акцією комуністів, скликали Начальну Раду соціялістичної партії. „Попілєр" закинула вже пресову дискусію з комуністами. Соціялістичні і радикальні кола уважають комуністичну акцію наступом на „людовий фронт". Непорозуміння зростають. Страйкуючі робітники в заведеннях Мічелена окупували фабричні будинки. В Пій де Дом були заворушення. Робітники перервали поліційні кордони і окупували префектуру.

—o—

Гітлерівський зїзд у Нірнберґу.

У вівторок зачався у Нірнберґ четвертий з черги зїзд гітлерівської партії, при співучасти представників уряду, армії, робітничих організацій і т. д. До Нірнберґ приїхало багато надзвичайних поїздів. Участь у зїзді бере теж офіційна делеґація італійських фашистів. Перед зїздом відбулася пресова конференція. Начальник пресового відділу гітлерівської партії д-р Дітріх заявив, що: „авторитативна, національ соціялістична, народня держава є в дійсности наскрізь модерною демократією в історії".

В зїзді бере участь канцлер Гітлер. Йому узадили оваційне привитання. Одночасно відбулося перенесення 110 прапорів давної армії з команди міста до військового табору в Нірнберґ. Перед відкриттям зїзду дзвонили всі дзвони в нірнберських костелах. Увечорі вручили Гітлерові на ратуші срібну касету з пляном укріплень Нірнберґу з 1542 р. По промові Гітлера відспівали „Дойтчлянд, Дойтчлянд" і „Горст Вессель-лід".

Поворот ґен. Ридза-Сьміґлого.

Ґен. Ридз-Сьміґли вертається 10. ц. м. до Варшави. По дорозі витатимуть його на важніших стаціях урядові та громадські чинники.

тва в Галичині і Кракові, як також цензуру польських та українських шкільних книжок для народних шкіл. Тоді австрійський центральний уряд і цісарський двір ставилися прихильно до українців; о. Шашкевич був там людиною довіря і через його руки переходили майже всі наші справи. Його покликали також у 1849. році на члена української секції, що мала уложити правничу термінольоґію, і вже в 1851. р. він видав разом з Яковом Головацьким і Юлієм Вислобоцьким першу правничу німецько-українську термінольоґію у Відні.

З початком ери абсолютизму в Австрії звернувся був цісар Франц Йосиф із запитом до міністерського радника о. Шашкевича, чи він уважав би за вказане, щоб у Східній Галичині вже ввести українську мову як мову урядову. На це о. Шашкевич відповів цісареві, що український нарід з радістю і вдякою прийме цей доказ монаршої ласки, але він осмілюється тимчасом подати раду цісареві, щоб іще якийсь час підіждати, аж відповідно виробиться українська мова; до того часу можна полишити німецьку мову як урядову в Галичині.

Опісля в ері абсолютизму в Австрії підіймав о. Григорій Шашкевич як міністерський радник у Відні заходи, щоб поділити Галичину на дві адміністраційні області: українську і польську і це рішено було розпорядком австрійського уряду з 24. квітня 1854. р., В. з. д. 111. Але з цього залишився тільки поділ апеляційних судів за часів Австрії: львівська область зі Східною Галичиною і Буковиною (етнографічні землі галицько-українські) під Апеляційним Судом у Львові і краківська область зі західною Галичиною (етнографічні землі малопольські) під Апеляційним Судом у Кракові.

Це сталось тому, що цісар Франц Йосиф, приступаючи в 1860 р. до конституційної відбудови Австрії, поминув вирішення національних справ в Австрії та поклав в основу конституції право заступництва інтересів суспільних станів у краях і державі. На цій основі появився цісарський диплом з 20. жовтня 1860. р. і цісарський патент з 26. лютого 1861. р. з красвими статутами й виборчими ординаціями до королівств Галичини й Володимирії з князівствами Освєнцім і Затор і великим князівством краківським. Якби так цісар Франц Йосиф рішив був до того часу ввести у Східній Галичині українську урядову мову і таким чином з Галичини створити окремий край (провінцію), то доля галицьких українців булаб забезпечена.

Вкінці вже за часів централістичного міністерства Шмерлінґа в 1863. р. хотів цісарський уряд у Відні поділити Галичину на два намісництва (губернії): львівське і краківське, але цьому наміру станув на дорозі Галицький Красвий Сойм. Наслідком цього залишилось намісництво у Львові, а в Кракові установлено делеґатуру намісництва.

Григорій Шашкевич спізнився завести українську урядову мову у Східній Галичині з початку ери абсолютизму в Австрії, як це йому піддавав цісар. Опісля галицький намісник Агенор Голуховський, ставши в 1859. р. міністром внутрішніх справ, піддав цісареві до проголошення диплом з 20. жовтня 1860. р., за яким вийшов цісарський патент з 26. лютого 1861. р., якими припечатано на довгі роки долю Галицької Землі...

„Руський лев потрясає золотою гривою з обуренням на кривди поневоленого народу" — казав Григорій Шашкевич дня 30. травня 1848. року у Станиславові на народному зборі, — але до бою він не піднявся... В політиці треба брати, що можна і поки час, щоб не було за пізно.

(Далі буде).

щі, другі заразже входять, усе йде, як у машині).

4) Чотири вільні вправи посестер у 10 кольонах. До вправ стануло 1200 дівчат. В часі зворотів і схилів чудово переливаються краски строїв. Усі вправи (четверта вправа хоровідна, доволі тяжка і скомплікована) випали прекрасно. Захоплення глядачів виявилось довготреваліми оплесками, які з іще більшою силою залунали, коли кольони дівчат після вправ проходили попри трибуну.

5) Трійкові скомпліковані вправи побратимів у 5 кольонах. Усі вправи випали добре.

6) Біг з перешкодами на трасі 2.800 м. До бігу стануло 10 побратимів. Виграв біг побратим ч. 33.

7) Вправи на поручах. До вправ стануло 8 побр. „Сокола" І. у Станиславові під проводом знаменитого Новака. Деякі вправи дуже трудні, всі випали бездоганно й викликували подив у глядачів.

8) Вправи на дручку побратимів з „Сокола" І. Стан. дуже добрі.

9) Тяжко-атлет. вправи в підношенні тягарів (50—120 кг.), ломання цвяхів і підков, рвання ланцюгів. Перевищив усіх своєю силою і зручністю побр. Черняхівський (старший). Лежачи горілиць на землі, підіймав 120 кг., а 40 кг. тягарі підкидав понад голову й ловив налету. Або навантажили на нього 400 кг. (чотириста) і під цим тягарем Черняхівський навіть не зігнувся. Він теж ломив 10-цалеві цвяхи, підкови і рвав ланцюги.

10) Біг наколесників на біжні. До бігу станули 27 учасників. Перший приїхав Пиндус (У. С. К. Стан.) у часі 15 мін. 6 с.

11) Вежі виконано у двох групах. Ліворуч ставили гарні вежі побратими (18) з Підпечар, праворуч з „Сокола" І. Стан. (8). І одні і другі випали гарно та справно.

Після вправ і змагань на площу вийшли голови відзначених грамотами гнізд.

Перші місця признано гніздам: „Сокіл" І. Стан., Підпечари, Тязів, Блюдники й Саджава.

Другі: Єзупіль, Ямниця, Підгороддя і Комарів.

Треті: Залуква, Викторія, Радче й Базар.

Четверті: Іванківка, Крилос, Павелче та Стриганці.

За головами уставились кольони нагороджених гнізд. Грамоти вручав особисто голова С.-Б. Підчас вручування грамот заряджено 1-хв. мовчанку у честь покійного побр. Яр. Барабаша, жертви червоних наїзників. На закінчення свята в год. 18. кольона дівчат зі Стриганець відспівала „Боже Всесильний" з відповідними вправами й оркестра відіграла нац. гимн.

Загальне враження із Здвигу: про це говорять розрадувані, ясні та щасливі лиця кільканадцятитисячної (понад 5000) публики. У всіх на устах одно слово: прекрасно. І за ці години нашої радости та щастя щира дяка належиться оцим старшим і молодшим працівникам з усіх кругів українського громадянства, які в часі моральної і матеріяльної кризи з вірою й запалом ведуть сокільську працю, як також оцим тисячам молоді, що вірить своїм провідникам і послушно підчиняється їхнім приказам. Ви, побратими й посестри, цементуєте українську націю на велике ясне завтра, Ваш здвиг — це підготова до великого національного здвигу! Тямте завсіди про це, соколи! Гаразд!

Б. Д.

До свята винозбору в Заліщиках.

На маргінесі статтей п. В. Несторовича „Серед сонця, садів і виниць".

Читачам „Діла" певно подобався опис прогульки журналістів по нашій галицькій Рівієрі. Як один з постійних мешканців цієї закутини, хочу висказатися дещо критично до свята винозбору, що його мала підготовити саме та прогулька. Де не проїзджала ця прогулька, все звертала увагу на польські двори, сади та винниці, власниками яких є якраз не-українці. Виглядало би, що український загал зовсім не цікавиться тим богацтвом, яке лежить на його землі, або ставиться до всього пасивно.

Щодо першого, то ніхто інший як український селянин, котрий душиться на своїм клаптику землі і хотів би якнебудь вижити з неї, заінтересований у тім, щоб видобути з тої землі все, що лиш удасться. Власне ця прогулька була так улаштована, щоб показати лиш осяги, які здобувають на полі хліборобської культури польські двори та кольоністи.

Коли показували державний садівничий заклад (назва його до нині чомусь не устійнена), що про нього дуже критично висловлюються фахівці поляки, то чомусь поминули зовсім подібне заведення п. Митрофана Дехтерова, яке межує з ним і доставляє найліпших саджеців винограду і щіп на цілу Польщу. Селяни села Добровляни коло Заліщик заложили кооперативу для продукції і продажі помідорів і їх товар здобув собі найліпшу марку на катовицькім ринку. Одначе це кооператива РСУК... і також не удостоїлась оглядин. Ординат Чарковський-Голієвський — це білий крук між тутешніми поляками, що виявляє зрозуміння для розвою рільної культури не лише серед пануючої нації, але серед усіх хліборобів-рільників.

За тяжко булоб усе описати, одначе коли вже тутешні міродайні чинники зрозуміли, що населення української національности має також повне право до розбудови своїх варстатів праці, то певно інакше ставленосяб до цього роду імпрез, як свято винозбору. В першій мірі пізнали би, що державі залежить не лиш на кольоністах та дворах, яких ніяка сила не витягне з теперішнього фінансового положення, але на всіх громадянах однаково.

Тутешній.

Німецькі військові маневри.

БЕРЛІН, 9. 9. ПАТ. Після партійного зізду в Нірнберг зачнуться 25. п. м. великі маневри в полудневій Німеччині. Маневри відбудуться у присутности канцлера Гітлера.

Політичні наради в Італії.

РИМ, 9. 9. ПАТ. Мін. закордонних справ Чіяно відбув конференцію з амбасадором Франції де Шамбреном, а відтак зі секретарем Ліги Націй Авенолем. Мін. Чіяно гостив Авеноля у вечорі обідом. Істнують тут поголоски, що п. Авеноль стрінеться з Мусоліні̇ем.

о. О. ПРИСТАЙ. 89)

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

А дальше я писав, що очі всієї України звернені тепер на Шикаго, але вони звернені також на всіх провідників іміграції...

„Україна не буде винувати за невдачу шикаговський виставовий комітет, але всіх старих крикливих нещирих патріотів провідників. Бож пятнацять тисяч шикаговських патріотів не могли зробити святої, великої патріотичної роботи за міліонову масу української іміграції.

Колиб не дай Боже справа української вистави в Шикаго дійсно провалилася, тоді будуть мусіти взяти на себе відповідальність і сором за невдачу всі ті, що мають у своїх руках провід цілої іміграції, всі українські газети, всі урядники від верху аж до долини, до плейзів, словом всі ті, котрі якимнебудь способом могли були запобігти всенародньому соромові, а того не зробили".

Я вів листування з д-ром Л. Цегельським і д-ром В. Сіміновичем у справі вистави в Шикаго.

Для цікавих подаю офіціяльний комунікат, що представляє образ першої підготовної праці.

„КОМУНІКАТ УКРАЇНСЬКОЇ ВИСТАВОВОЇ КОРПОРАЦІЇ В ШІКАГО.

Першого червня цього року відкривається в Шікаго Всесвітня Вистава. Першого червня мусить також бути відкритий і Український Відділ на цій Виставі.

Кажемо — „мусить бути" — бо так рішив увесь український загал на еміграції, рішив Старий Край. Наші інтереси культурні, національні, політичні і економічні конечно вимагають осібного Українського Відділу на Всесвітній Виставі в Шікаго.

Про ці всі конечности вже богато писалося, тай ще писатиметься. Під цю пору іде саме про технічне переведення ідеї Української Вистави в життя. Корпорація вже стільки разів зверталася до загалу за фінансовою допомогою на влаштування Українського Відділу, стільки статтей відозв, закликів поміщували в українській пресі, що неодному може вже й надоїло вічно про те саме читати. Та на жаль всі ці відозви, заклики і просьби дали досі дуже слабі результати. А час наглить, до Вистави ще лише 70 днів.

Окремий Український Павільон на Виставі загрожений! Тільки негайна поміч усієї української еміграції може врятувати його.

Тому звертаємось ще раз до українського громадянства з зазивом перевести остаточну збірку, яка мусить дати остаточну відповідь на питання: бути, чи не бути Українському Павільонові на Всесвітній Виставі. Та звертаючись до українського громадянства за піддержкою, Корпорація вважає своїм обовязком подати хочби короткий огляд дотеперішніх досягнень на полі підготови Вистави.

КОРПОРАЦІЯ.

Як усім відомо — для переведення Українського Відділу на Всесвітній Виставі в Шікаго засновано Українську Виставову Корпорацію, до якої ввійшли представники всіх шікаговських організацій. Корпорація підлягає контролі Стейту Іліной, а тимсамим дає запоруку найбільшої забезпеки збіркових фондів. Корпорація зареєстрована як „нон профіт Корпорейшен". Завданням корпорації є зібрати фонди, побудувати павільон, придбати експонати, урядити Український Тиждень Пропаганди, Український День на Солджерс Філд, а ввесь дохід, який прийде, має піти на Рідну Школу в Старому Краю.

ДОПОМОГОВІ КОМІТЕТИ В АМЕРИЦІ І КАНАДІ.

Після заснування Корпорації її Дирекція рішила, що для кращої співпраці і порозуміння та контакту з загалом вказаним булоб заснувати свого роду галузи у формі місцевих Виставових Комітетів по всій Америці і Канаді. Ці Комітети окрім співпраці з Корпорацією займаються збиранням фондів та членських уділів для Корпорації.

До цього часу зорганізовано 150 допомогових льокальних Виставових Комітетів в Америці, Канаді, Аргентині і Бразилії.

ДОПОМОГОВИЙ КОМІТЕТ У СТАРОМУ КРАЮ.

Окрім місцевих допомогових Комітетів за почином Корпорації повстав у Краю Центральний Комітет Допомоги Українській Світовій Виставі в Шікаго, в склад якого ввійшло 48 українських установ культурних, економічних і мистецьких. Завданням цього Комітету є приготування експонатів на Виставу, їх артистичний підбір, виготування пропагандивної літератури і статистики.

Окрім цього свою участь у Виставі зголосили ще: Українська Господарська Академія в Подєбрадах і Жіноча Громада в Празі.

Ще дещо з Ворохти.

До Хв. Редакції „Діла" у Львові.

Прошу ласкаво подати до відома нашого громадянства у Вашому цінному щоденнику, що в дописі „Дещо з Ворохти" („Діло", ч. 201, з 8. вересня ц. р.) автор п. М. Миханько невірно і тенденційно представив факти, звязані з останніми моїм концертом у Ворохті.

Підчас мого побуту цього літа у Ворохті я дав в однім місяці три концерти, з чого один у чит. „Просвіти" й один в Учит. Оселі. Вся наша інтелігенція майже в комплеті явилась на обох концертах. Третій концерт самостійний дав я на спілку з одною оперовою співачкою і піяністкою, при чому дохід мали ми поділити на рівні частини поміж себе. Зазначую, що я знав, що наша публика не ходить до салі Т. Ш. Л. і тому перші два концерти дав я в наших салях, а в третім концерті числив я на простий заробіток професійного співака і на чужу публику.

На закид п. Миханька, що наша саля була вільна того дня, я не відповідав би, бо засаднично я можу собі винайняти салю, яку хочу, але хочу пригадати авторові допису, що аби дати концерт, треба мати фортепіян. А в чит. „Просвіти" фортепіяну нема і я ледви на перший концерт дістав піяніно в Учит. Оселі.

Неправдою є, що я щось з естради заявив по польськи, бо я казав відкликати концерт. Тільки на прохання кількох своїх поважних знайомих, між ними одного проф. львівського університету, я заспівав кілька пісень, між ними дві українські, за котрі специяльно дістав я кілька компліментів.

З високою пошаною

Д-р Василь Тисяк.

Совітська продукція клигає.

(РО) „Ізвестія" містять статтю якогось Ґаврілова, одного з управителів льокального промислу, який обговорює безнадійну якість предметів совітської продукції як нпр. бритви, що не голять, вилки зі зубцями всякої величини, мужескі сорочки з кривими рукавами і т. д. Автор пропонує новий спосіб винагороди для робітників, а саме робітники малиб тепер діставати платню, залежну від якости товарів. „Правда" з 5. ц. м. містить оголошення комісаря внутрішньої торговлі Вайцера, яке **забороняє торговельним установам продавати вироби московського трикотажного тресту,** бо джемпери совітської продукції є... з полотна, з рукавами ріжної довжини і барви, а светери з імпортованої вовни з дірами і без ґудзиків.

Щоб стати громадяном Америки.

НЮ ЙОРК, 25. серпня. (Вл. кор.) Завязалася тут ще одна, тим разом національна (краєва) Ліґа для американського громадянства. Її завданням вияснити багато справ, звязаних із праванням громадянства в Америці. Докладні розшуки виказують, що багато навіть вищих урядовців не може доказати, що вони американські громадяни. Багато взагалі не знає, якого вони походження. Багато прибуло в Америку чужинцями і тут в добрій вірі виконують працю, яка прислугує лише громадянам.

Але впарі з тим чується подекуди від таких людей нагінку на чужинців. Домагаються депортації чужинців до краю їхнього уродження. Нова Ліґа для американського громадянства каже, що в Америці живе 4 і пів міліона таких, що не мають ще права громадянства. Між ними є 600.000 дітей та малолітніх, що не можуть стати громадянами, поки не осягнуть повнолітности і самі не вистараються громадянства.

Є тисячі чужинців, що не можуть стати громадянами, бо не мають на це грошей. У великих містах це справа легка, бо всі натуралізаційні бюра є близько. Сама оплата за громадянські папери виносить 10 дол. Але є й багато таких чужинців, що їм треба і по 200 дол., щоб дістати право громадянства. Вони мусять їхати залізницею до подальшого міста, брати із собою свідків, платити їм кошти дороги, а деколи і винагородити втрату часу.

Є й такі, що не знають грамоти. Тих треба підовчити і приготовити. Усього того хоче допильнувати нова ліґа, коли зажадають її допомоги.

Совітські школи неохайні.

НЮ ЙОРК, 25. серпня. (Вл. кор.). В 11-ій статті, що її помістив Арне Стром у ґазеті „Івнінґ Джернал" про відносини в Совітах, описує автор відносини в совітських школах. Всупереч урядовим вісткам, які висилає совітський уряд, розхвалюючи свої школи та систему, Стром каже, що все те поправді виглядає інакше.

Стром, як данський уроженець, зажадав науки своїх дітей в німецькій мові. Йому дали вчительку для дітей. Це була напів дикунка. Брудна, нерозчесана, з брудними нігтями, невмита, з очима, що заходили кровю.

На запит, чому родина Строма не хоче посилати дітей до урядової школи, Стром відповів, що він, як чужинець, має право домагатися навчання дітей в такій мові, в якій він захоче. Отже вибрав німецьку мову. Крім цього сказав Стром, що будинки совітських шкіл зовсім не виглядають на школи в европейському понятті. А санітарні відносини по школах просто страшні.

На це вчителька сказала, що воно так справді є, бо діти не мають мила, ніколи не миються, а куска все їх гризе. Тому вона сама не радилаб чужинцям посилати дітей до урядових шкіл.

Коли зібралися чужинні діти в німецькій школі, то вже в першій книжечці подано дітям зразки пролетарської культури. Там поміщено по німецьки „Інтернаціонал". Дивно звучали слова пісні, що закликали до бунту голодних людей проти капіталістів. А цю пісню мусіли співати самі голодні діти! Всі вони були одягнені в лахміття, а співали про ідеали революції.

Загальне повстання арабів?

Льондонські часописи пишуть, що заповіджена гостра акція англійців супроти арабів мала зовсім противний наслідок. Арабські провідники задумують проголосити загальне повстання і в тім напрямі йдуть підготовчі праці. Провідником нового повстанчого руху є провідник сирійських повстанців Кавзі Бей.

—o—

Перемога під Толедо.

РАВАТ, ПАТ. Повстанці розбили сильний відділ червоних під Толедом. Повстанці добули 5 батерій гармат, 3 повзи, багато скорострілів, технічних приладів і муніції. Недалеко Кордови повстанці заняли Серіо Маріяно. Червоні стратили 150 убитих та кількасот ранених.

АНАРХІСТИ НАМАГАЛИСЯ РОЗСТРІЛЯТИ ЗАРУЧНИКІВ.

ЕНДАЙ, ПАТ. В Сан Себастіян ведуться бої між анархістами й поміркованими колами людового фронту. Анархісти намагалися заволодіти касином, де були увязнені заручники (200) і розстріляти їх. Міліціонери почали стріляти і прогнали анархістів. У звязку з цим інцидентом зивязалися в місті бої між анархістами й міліцією. Декуди поклали барикади. Анархісти нападали доми баскійських націоналістів, хоч вони воюють у червоній армії. Баскійці стріляли до анархістів в обороні своїх домів. Ґубернатор Сан Себастіян проголосив у місті стан облоги. Мешканці вивісили білі хоругви.

Кружляють тут непотверджені вістки, що всеж таки прийшло до порозуміння між командою повстанців і поміркованими колами людового фронту у Сан Себастіян.

На підставі цієї умови прихильники людового фронту зобовязуються боронити заручників перед самосудом анархістів, а команда національних військ зобовязалася не робити ніяких репресій по здобуттю міста.

Винозбір у Заліщиках.

У Заліщиках відбудеться в днях 15—27. ц. м. винозбір з такою програмою: 15. відкриття вистави заліщицьких овочів; 16. ц. м. відкриття вистави народнього промислу і 18. і 19. каяковий сплив на Дністрі; 20. ц. м. похід народніх груп і обжинки (винозбір); 23. ц. м. показ народніх танців і хорів; 26. ц. м. ніч над Дністром; 27. ц. м. кінні, військові і селянські перегони. Учасники зїзду користатимуть на основі карт Ліґи піддтримки туристики із 66 прц. залізничої знижки та 50 прц. знижок в оплатах за участь в імпрезах і видовищах. Цьогорічний урожай винограду дуже великий, так, що учасники винозбору можуть набути більшу скількість цього овочу по цінах, яких нема ніде в краю.

—o—

Вистава дробу, кріликів і голубів.

Вистава дробу, кріликів і голубів творить окремий відділ на Східних Торгах. З ужиткового дробу виставлено на продаж расові кури: зеленоніжки, кармазинні леґгорни, ваендоти, сусекси, що походять із зародових господарств і від господарів, що плекають расовий дріб. Крім того виставлено інші роди домашньої птиці, як індики, пантарки, гуси, качки та прикрасова дробина. З кріликів будуть виставлені всі відміни, плекані в нашім краю. Особливо гарно представляється відділ анґорських кріликів. З голубів замітний показ військових почтових голубів і голуби аматорські. Вступ на виставу дробу вільний.

НОВИНКИ.

— **Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глупевського**, Львів, пл. Капітульна 3. І., тел. 54-46. **Найпевніша льоката гроша.**

— **Українські школярі** пишуть тільки українськими ручками марки „Т-У-Р" — виробляє інж. І. Кінасевич, Львів, Личаківська 98. 2488 15-15

— **Машини до писання і до шиття всяких систем і прибори до них, по найдешевших цінах**, прецизійна направа машин всяких систем поруче **Юліян Ломага — Львів, ул. Валова 11.** Одинока українська фірма в тій ділянці. Наука писання на машинах. 72-115

— **Затверджені владою КУРСИ КОСМЕТИЧНІ** Стефанії Гаврисевич під проводом Д-ра Е. Дурделла та інж. хемії, Львів, Коперника 42А, тел. 272-18. Додаткові вписи. Проспекти безплатно. Додаткові Курси лічничого масажу тіла і руханки. 2639 4—5

— **Книжки**, які бажали би Ви прочитати, можете позичати на догідних умовах у випозичальні книжок „ІЗМАРАГД" при вул. Косцюшка ч. 5, яка має книжки українські, польські, німецькі, російські, французькі та англійські. **Всі шкільні лектури завсіди на складі.** Випозичальня відкрита щодня, крім неділь, від год. 9-ої рано до 7-ої вечором. 2577 7—10

— **Ревія** оригінальних паризьких і віденських моделів жіночих строїв відбудеться 11. і 12. вересня ц. р. в год. від 10.30 до 14-ої попол. в салях Театру Ріжнородностей. Уладжує її „Wiener Modellgesellschaft". 2688

— **Час то гроші, а за гроші тяжко.** Велика вигода! Нема потреби самому їхати до Львова. Пишіть до „Трансакції", Львів, Длугоша 1., а вона полагдає Вам **усякі** справи у Львові, совісно і скоро. На відповідь марку. 2652 2—10

— **Нові українські часописи.** У Львові появилося з датою 10. вересня перше число часопису **„Фронтом!".** Це орган, що поставив собі за мету боротьбу з комунізмом, марксизмом і матеріялізмом. Зміст першого числа живий і доволі цікавий. „Фронтом!" має виходити тричі в місяць, поодиноке число коштує 10 сотиків. Відповідає за редакцію В. Р. Сиропюк. — В Ліберці (Ч.С.Р.) виходить від 1. серпня ц. р. націоналістичний місячник **„Український Шлях".**

— **Освідомлюйте дітей про наслідки пожеж.** Із статистики Заведення взаїмних обезпечень виходить, що значний відсоток пожеж у сільських місцевостях спричинили діти. З уваги на те шкільні кураторії поручили управам сільських шкіл, щоб поучили відповідно шкільну молодь, освідомлюючи їх про наслідки пожеж.

Подібний обовязок тяжить теж на батьках дітей.

— **Святкування 25-ліття Українського Пласту.** Команда Союзу Українських Пластунів Емігрантів (СУПЕ) влаштовує в днях 28 і 29 листопада ц. р. в Празі „Свято 25-ліття Українського Пласту". Мета святкування: зробити підсумок виконаної дотепер праці, віддати шану всім тим, що причинилися до розвою Українського Пласту. Зясувати теперішнє положення та можливості і на їх основі намітити дальшу працю. В програму свята входять: І. Святочний Загальний Зїзд С.У.П.Е. в суботу 28. листопада. II. В неділю, 29. листопада ранком відбудеться Пластова Ювилейна Академія (пластовий гимн, промови, реферат, національний гимн). III. Пластова вистава: „25 літ Українського Пласту в краю і на чужині". З нагоди цього свята приготовляється видання ювилейного альманаху „Український Пласт — 1911—1936". Крім того буде збільшене число „Пластових Вістей", тепер одинокого українського пластового періодичного часопису. Мають теж видати памяткову відзнаку. Матеріяли для вистави та до „Альманаху", листи, привітання, датки на влаштування свята та замовлення ювилейних видань слати на адресу: Sojuz Ukrajin. Plastuniv Emigr. Praha 1, post. prihr. 210. C. S. R.

— **Україніка.** Ельо Шандор пише в ч. 5—6 Prudy (Bratislava) „Moje dojmy z ciest po sovietskom Rusku a sovietskej Ukrajine". В „Lidovych Novinach" (ч. 413, 19. VIII.) видруковано цікаву статтю про „Київ, головне місто совітської України" під заголовком „Старочова метрополія". Автор дає образ нинішнього Києва, між іншим згадує біду народу, що пережив два рази голод, а нині примушений тулитися в убогих мешканнях, в той час, як совітська влада виконує свої широко задумані пляни перебудови своєї метрополії. В тім же щоденникові (ч. 434) опубліковано статтю про Одесу та оцінюється її господарське значіння. Македонський тижневик „Обзор" (ч. 76. з 29. VIII. София) докладно поінформував про виставу українських мап, що її уладило в Софії „українсько-болгарське товариство". Вірний своїй традиції орган македонської думки й на цей раз пише про українські справи в дуже симпатичному дусі.

— **Мукачево на поштовій марці.** Нова серія чехословацьких поштових марок з образками девяти ріжних місць ЧСР на марці 1.20 кч. має вид на мукачевський замок — Паланок. Цей замок походить з XI. стол. Належав до Корятовичів, в кінці XV стол. був власністю чеського князя Ладислава, а пізніше належав до Ракочія. Нині в ньому уміщено касарню. Це вже подруге на чехословацьких поштових марках являється Підкарпаття. Раніше в серії марок „1918—1928" марка за 60 сот. була з образком Ясеня.

— **Хто виграв?** В нинішнім тягненні держ. класової льотерії впали м. ін. такі більші виграші: 10.000 зол. на ч. 80551 166878 171294, 5.000 зол. на ч. 27072 111249 114313 126449, 2.000 зол. на ч.: 8185 13210 14196 18555 34252 41536 46144 74192 87908 97005 105499 138208 169060, 1.000 зол. на ч.: 457 11543 13216 15540 16288 25317 27284 32680 33146 44065 45637 64393 67384 68735 73792 75903 90909 94314 96810 97626 98353 101522 120855 122456 136494 141098 143091 145698 147973 150502 158000 165020 79315 180005 186940.

— **Страйк пекарів і різників.** Пекарські робітники у Львові числом коло 1000 осіб проголосили у вівторок, 8. ц. м. страйк на підкладі збірної умови. Робітники домагаються безоглядного зберігання 8-годинного дня праці й винагороди за нічні години. До страйку приступили теж ті, що розвозять печиво. Покищо пекарські майстри при помочі родин і домової служби пробують давати собі раду з випіканням хліба. Одночасно застрайкували 120 різників, що домагаються підвишки зарібків і т. п.

— **За спроневірення громадських грошей.** Трибунал стрийського окружного суду на виїздній сесії в Скольому засудив на 6 місяців вязниці з припиненням кари на два роки Леопольда Мухеля, б. громадського секретаря і Сморжі за спроневірення 576 зол. з податкових грошей. Мухель інкасував від людей грунтовий податок і не всі вплати вписував до касової книги, задержуючи їх для себе.

— **Селянські вози на гумах.** Йдучи за розвитком будівельної техніки, всі більші міста стараються в останних часах створити вигідні і гривкі хідники та їздні на вулицях. Вони багато коштують, тимбільше, що до коштів будови приходять ще й кошти направи. Управа міста Варшави ствердила, що консервація доріг коштує її річно коло 5 мільйонів зол. Найбільше ...

Гі де МОПАСАН.

ЩАСТЯ.

Було це в годині вечірнього чаю, перед тим, як мали світити лямпи. Вілля підносилась над морем; сонце, зайшовши, полишало на небі рожеву дорогу, посипану золотим порохом. Жадної хвилини, жадної зморшки не було на Середземному морі, що полискувало, рівне та безмежне, в останньому проміннї дня, неначе величезний лист полірованого металю.

В далечині, праворуч, вимальовувались на поблідлому пурпурі заходу силюети зубчастих гір.

Розмова йшла про кохання; сперечалися на цю давню, як світ, тему, повторювали слова, не раз і не двічі уже, певне, сказані. Ніжна меляхолія смеркання притишувала слова, розчулювала душі, і це слово „кохання", яке що-хвилини промовляв то дужий чоловічий голос, то мягкий та легкий голос жіночий, так от ніби виповнювало невеличку салю, пурхало там як птах, віяло як дух невидний.

Чи можна вірно кохати багато років поспіль?

— Так! — запевняли одні.

— Ні! перечили інші.

Брали ріжні випадки, ставили певні умови, наводили приклади; і всі, чоловіки й жінки, охоплені рептом приємними й болючими споминами, що про їх не можна було говорити і що рвалися їм з уст, були схвильовані і говорили про цю таку банальну і таку владну могутню силу, про солодке й таємниче єднання двох істот з глибоким почуттям і запалом.

Зненацька хтось, глянувши в далечінь, скрикнув:

— О! Гляньте-но! Що це таке?

На морі, далеко-далеко, підносилась сіра, величезна і невиразна маса.

Жінки повставали і здивовано дивились на незрозуміле, ні разу не бачене явище.

Хтось пояснив:

— Це Корсика. Її можна звідси побачити двічі або тричі на рік, за певних атмосферичних умовин, коли особливо прозоре повітря не ховає її за млою водяних випарів, що ними звичайно повита буває далечина.

Невиразні пасма гір давалося вловити оку, і здавалось навіть, ніби можна відріжнити снігові вершини. Всіх вразила, майже злякала, ця несподівана поява цілого світу, цей привид, що виник раптом серед моря. Чи не такі от чудні візії вважалися мандрівцям, що, як Колюмб, плили невідомим, недослідженим океаном?

Тут заговорив старий чоловік, що досі не брав участи в розмові:

— Слухайте, я бачив на цьому острові, — що встав перед нами ніби для того, щоб розвязати наші суперечки і нагадати мені один чудний випадок, — я бачив там приклад дивно постійної і незвичайно щасливої любови.

— Ось як воно було:

— Пять років тому я подорожував по Корсиці. Цей дикий острів менше відомий нам, дальший від нас, ніж Америка, дарма, що його інколи, як от сьогодні, можна побачити з берегів Франції.

Уявіть собі світ іще у стані хаосу, безладні пасма гір і між ними вузькі щілини, де течуть бистрі потоки; ніде рівного поля, скрізь велитенські безформні, гранітові скелі та ґіґантські брили землі, вкриті чагарником або високими каштановими та сосновими лісами. Це незнайома, необроблена, дика й пустельна країна; правда, де-не де можна побачити село, схоже на купу каміння на верхівї гори. Нема там жадної культури, жадної промисловости, жадного мистецтва. Ніде не стрінете хоч клаптика різьбленого лісу, ніде не побачите вирізьбленого, обтесаного каменя, не надибаєте памятки про дитячий чи витончений смак, про потяг до краси у давніх мешканців цієї країни. Ось власне що найбільше вражає в цій пишній і суворій країні: спадкова байдужість до принадливих форм, що їх зовуть мистецтвом.

Італія, де кожне палата повна архитворів і сама є архитвором, де мармур, дерево, бронза, залізо, металі й каміння свідчать, нагадують про геній людський, де найдрібніші старовинні речі в давніх домах будять у нас божественну жадобу прекрасного, — Італія для всіх нас свята батьківщина, котру ми любимо, бо вона показує нам дає збагнути, потужність, велич, силу й перемогу творчого розуму.

І поруч з нею Корсика, дика та пустельна, така, як у перші дні свого існування. Людина живе тут у своїм немудрім житлі, байдужа до всього, що не тичиться власного її життя чи родинних суперечок. Вона зберегла тут усі вади і всі гарні риси некультурних народів, — жорстокість, злобність, кровожадність, темряву — і поруч того гостинність, шляхотність, відданість, наївність; вона відчиняє двері для кожного, хто до них постукає, і дарує вірну дружбу за найменшу, ледви виявлену симпатію.

Отже цілий місяць блукав я по цьому величному острові з таким почуттям, ніби я на краю світа. Ні заїзду ніде жадного, ні шляху, ні дороги людської. Ідеш, ідеш стежкою, лише для мулів пристосованою, і натрапиш нарешті на невеличке, притулене до гори селище, що висить над пропасними ярами, звідкіля вечір чути невпинний шум, глухий і глибокий гомін потоку. Ви стукаєте в двері, просите пустити вас переночувати і дати чогось підживитись. Вечеряєте за вбогим столом, ночуєте в убогому житлі — і вранці стискаєте руку господареві, що виводить вас аж на край села.

Одного вечора, пройшовши годин із десять поспіль, я опинився біля невеликої хатини, що стояла зовсім самотно в глибині узької долини, котра за якийсь може кільометр виходила до моря. Два стрімкі гірські схили, вкриті чагарником, обваленими камяними брилами та високими деревами, ніби тяжкі стіни затискали цю безмежно сумну щілину.

(Докінчення буде.)

ди роблять селянські вози і взагалі колеса з залізними обручами, а в додатку коні з гостро кованими копитами. Тому видано приписи, що мають на меті охорону їзди. В центрі міста позволяють їхати тільки возам з гумовими обручами, а з обручами залізними тільки на периферіях міста. Крім того ведеться акція по селах, щоби селяни вживали тільки гумових обручів до коліс, які позволяють більше на віз навантажити, швидше їхати і менше зуживаються. Одночасно слід також правильно підковувати коні. Зачувати, що слідом Варшави мають піти й інші міста, м. ін. Львів. Значить, нашим селянам прийдеться також їздити на гумах.

— **Зміна декрету про охорону льокаторів.** В міністерстві скарбу відбулася конференція представників льокаторських організацій з власниками реальностей у справі вдержання охорони льокаторів до торговельних і промислових льокалів, за що досі безуспішно старалися купці і промисловці. За посередництвом заступника міністерства скарбу прийшло до порозуміння між обома сторонами й уряд має виступити з проектом зміни обовязуючого тепер декрету згідно з бажаннями промисловців.

— **Львівська хроніка.** В мешканні при вул. Львиній ч. 11 повісився 62-літній робітник Дмитро Костур, з причини безробіття. — Служниці Б. Слюсар украв Вас. Хмара торбинку з 23 зол., в часі, як вона фотографувалася. Злодія зловили прохожі, але вже без грошей.

— **Краєва хроніка.** В Порогах пов. Надвірна відобрав собі життя 45-літній Теодор Ляхович, б. старшина СС, з причини нужди. — В Тернополі наїхав військовий мотоцикль на коня Гн. Скоропадського із Загробелі і так його покалічив, що треба було його добити. — В Микулинцях пов. Тернопіль згоріли будинки Ядвиги Бодреєвської від іскор переїзджаючого паровоза. — Господаря Стефана Хамуляка з Горожани Вел. пов. Рудки ограбив якийсь ошуканець, забравши йому всі гроші за фіру бараболь.

— **Арештування комуністичних письменників.** Варшавська поліція перевела ревізію у членів Ліги оборони прав людини й знайшла матеріяли, які вказують, що ліга була комунофільською організацією, яка гльорифікує Совіти і людові фронти, а її члени вели комуністичну агітацію. Арештовано трьох членів, що належать до літературної групи: Алекс. Вата, Ізраїля Дойчера й Арона Валя.

— **Всеславянський конгрес медиків** відбудеться в часі від 10 до 18 ц. м. в Софії. З Польщі виїхала на конгрес делегація медиків числом 10 осіб з усіх медичних міст.

— **Ніхто не знає, з чого їстиме хліб.** До Америки приїхав недавно чеський спортовець Зденек Ковбек, відомий з того, що перейшов метаморфозу полу і з жінки став мужчиною. В розмові з американськими журналістами він заявив, що після свого повороту до Праги ожениться з одною панною, яку знав ще тоді, як сам був дівчиною і світовою рекордисткою. Тепер він розпочав турне по Америці з відчитом, в якому подає історію свого життя. Доробившись завдяки своїй метаморфозі трохи гроша, хоче заложити родинне огнище і стати батьком дітей.

— **Коштовні політичні авдиції в Америці.** У передвиборчій кампанії в Америці радіо відграває незвичайно поважну ролю. Аж до часу устійнення кандидатур на президентуру Злучених Держав, поодинокі трансмісії з партійних зїздів відбуваються на кошт радієвих товариств. Однак пізніше за всі політичні авдиції пропагандового характеру почали побирати незвичайно високі оплати. Навіть сам президент Рузвельт мусить за кожну свою промову платити як за рекляму мила або самоходів. Товариство „Колюмбія“, що має сітку із 100 стацій, бере за одногодинну вечірню авдицію 3.600 долярів. Т-во „Національне“, надаючи годинну авдицію на свою сітку з 65-ти стацій, бере 3.200 долярів. Найменшу ціну бере одне з радієвих товариств, що має чотири головні стації це 600 долярів за годину.

— **Фахівець від акустичних ефектів.** Пан Нікольс є в американському радіо найкращим фахівцем від акустичних ефектів. Він збудував машину, яка незвичайно вірно наслідує голоси звірят, свист паровоза, пальбу кулеметів і т. п. Раз треба було для авдиції відтворити звук рубання дерева сокирою. За три тижні Нікольс найшов на це спосіб, потираючи мосяжною плиткою кусник т. зв. гласпаперу, однак спеціяльним способом. Звук був дуже подібний до рубання дерева.

— **Грім серед копаного мяча.** В часі бурі, яка перетягла над Сараєвом, грім ударив у трибуну з людьми, що приглядалися метчові копаного мяча. Чотири особи поразило поважно, так що мусіли відставити їх до шпиталю.

ДИВОГЛЯДИ.

ТРИЛІТНА ДІВЧИНА РЕЦИТУЄ СОТКИ ВІРШІВ

Малою трилітньою Летицією Ерною цікавиться ціла Англія. Відзначується вона феноменальною памятю. Вірш, який почує раз або два рецитує зараз не загикуючись. Мала Летиція мешкає в Оксфорді разом із родичами. Має кругле дитяче личко і ясні свавільні кучері. Зовсім не виглядає на чудесну дитину. Тільки говорить, як зріла людина. Дитині читають кількадесять стрічок поеми. Дитина майже не слухає. Бавиться лялькою. По хвилині зачинає поволи, без помилки рецитувати цілу поему. І саме тим дитина робить несамовите враження. Як працює маленький мозок? Цим питанням занялися найвизначніші англійські учені.

—o—

Спорт.

ЛЕГКОАТЛЕТИЧНІ ЗМАГАННЯ ЮНІОРІВ.

В суботу 12. і в неділю 13. ц. м. відбудуться на площі Сокола-Батька легкоатлетичні змагання для юніорів львівської округи. Змагуни стартуватимуть у двох клясах: I. кл.: вік 15—20 літ; II. кл.: вік 12—15 літ. Початок змагань у суботу в год. 3-ій пополудні, в неділю в год. 10-ій рано. Зголошення слати до пятниці до У. С. С.

МИСТЕЦТВА УСС. В КОПАНІМ МЯЧІ.

УРСК — БУРЕВІЙ.

Мистецькі змагання цих дружин відбудуться в неділю 13. ц. м. на площі Сокола-Батька. Початок в год. 1-ій вполудне.

ЧОРНОМОРЦІ — БОГУН.

Площа Сокола-Батька. Початок в год. 3-ій попол.

СТАНИСЛАВІВ. ПРОЛОМ — БЕСКИД 1:2 (0:1).

Судця п. Климер слабий. Ворота для пролому добув Кулиба. Останні змагання із серії розгривок до А-кл. закінчилися в Надвірній заслуженою виграною Бескиду. Пролом того дня грав д. слабо: це були безперечно найслабші змагання стан. дружини в цьому році. І хоч Пролом мав декілька гарних потягнень, то всетаки якось нічого не клеїлось, ніяка лінія не працювала добре, не було цілости. Причиною такої слабої гри Пролому був резервовий склад, особливо в обороні, де місце Багриновського II. (хорий) заняв Пуйда, що покищо до I. дружини не надається й до Багриновського II. йому ще далеко. Перед Пуйдою щойно поле до попису: солідний тренінг і праця над собою можуть його висунути на доброго змагуна. Сама гра досить цікава з техн. перевагою Пролому. Пролом не використав карного.

Табеля розгривок за вхід до А-кл.

1. Пролом	4	6:2	9:5
2. Брошнів	4	4:4	6:6
3. Бескид	4	2:6	4:8

Б. Л.

КРАЄВИЙ БІГ НАКОЛЕСНИКІВ.

У неділю відбувся тут краєвий біг наколесників на трасі Станиславів-Богородчани-Надвірна — Коломия-Отинія-Станиславів разом 174 км. Стартувало 6, біг скінчило 5. Краєве мист. добув: Бабій (УРСК-Львів) 6 год. 11 сек.; 2) Бусик (УРСК) 6 г. 15 с.; 3) Шевчук УРСК 6 г. 15.2 с. 4) Мельник (Стрий) 6 г. 28.16 с.; 5) Зубаль (УСК Ст.) 6 г. 29.16 с.

Час першого зовсім добрий, коли взяти на увагу тяжкий терен і злі дороги. Насувається лише питання, де решта змагунів? Чи спортовець, що не має виглядів на 1-е місце, не повинен стартувати?! Панове спортовці-наколесники, не добре ви розумієте спортову ідею. Програвати також треба вміти. Всі першими не можуть бути! Гадаємо, що навіть останнім на краєвих змаганнях бути — це також почесть. Не ставитися на старт зі страху перед сильним противником — це риса трусів і бевгузів, а не правдивих спортовців. Правдивий спортовець ніколи не лякається суперника! Б. Л.

ЯК ГРАЛА С. К. РУСЬ У БРНІ?

Чеська преса широко розписується про змагання С. К. Русь з С. К. Жиденіце у Брні, що відбулись у приявності 6 тисяч видців. Усі часописи однозгідно хвалять знамениту гру Руси, зокрема воротаря Бокшая та пишуть, що С. К. Жиденіце мав дуже тяжку працю. Перша половина закінчилась вислідом 2:1 для Жиденіце. С. К. Русь була **рівнорядним** противником С. К. Жиденіце, що виявилось у відношенні рогів 8:8.

Чеська публика приймала С. К. Русь незвичайно сердечно і ввесь час гри проявляла свої симпатії для нашої дружини.

Голі для Руси стріляли: новий грач Хома і Кобзей (головкою). Жиденіце стріляли 3-го голя з неслушно подиктованого карного, що в значній мірі і вплинуло на програну ужгородської дружини.

—o—

Дописи.

ДРОГОБИЧ.

В Дрогобичі існує торговельна гімназія, до якої ходить коло 40 дітей українських. Одначе ті діти не можуть допроситися введення бодай 2—3 годин української мови. Школа стоїть матеріяльно дуже добре, що року добудовує одно крило, і невже ж такий дрібний видаток зробив би ріжницю в буджеті інституції? Де батьки тих дітей, що не протестують проти такої аномалії? і чому з другої сторони дирекція школи ставить перепони в цій справі?

ЗАЛІЩИЧЧИНА.

Засідання Повітової Ради, що відбулося дня 4. IX., мало як головну точку нарад приняття рахункових замкнень за р. 1935-36. Українці, члени ради, не брали участи в дискусії у цій справі, щоб задокументувати своє становище до радних поляків, які на попереднім буджетовім засіданні заняли крайнє вороже становище до всіх наших домагань. Майже все звелося до полеміки між старостою та одним його політичним противником ендеком.

Свято Франка відбулося 26. 7. Вступне слово виголосив б. сенатор В. Бараник, у якім виказував неслушність анексії великого поета соціялістами, радикалами й іншими „істами“. І. Франко студіював програми всіх напрямків і партій, одначе вибирав з них лиш те, що для українського народу пригоже і тому можна його називати всеукраїнським вічним революціонером. Також наклеймив громадянство з приводу малої участи у цім святі.

Академія в честь О. Маковея, влаштована дня 30. 8., не могла відбутися до кінця. По дуже гарнім рефераті М. Панаса про літературну і громадянську діяльність Маковея, диригент хору п. І. Ткачук без оправданої причини залишив хор. Таку поведінку диригента слід прилюдно напятнувати.

Управа Каси Стефчика в Добровлянах не спрямовує своїх ощадностей до Української Каси в Заліщиках, але висилає їх до своєї централі. Потім не дивниця, що наша установа не може як слід сповнити свої завдання, власне через брак капіталу.

Рух літників був у нас доволі значний, одначе менший, як у попередніх роках. Головне джерело доходу Заліщик — морелі вже другий рік не дали ніякого урожаю. До свята винозбору приготовляються дуже пильно урядові чинники. Українське населення ставиться до свята доволі пасивно, бо головним завданням цього свята є манiфестувати на кожнім кроці поступ польської культури у цій частині краю. Якнайдокладніше поминають усіх місцевих українських громадян, неначеб їх зовсім тут не було, хоч їм значно більше залежить на господарськім розвою нашої землі, ніж комунебудь иншому.

СТАНИСЛАВІВ.

Концерт В. Тисяка. Мин. неділі дав наш знаний співак Р. Тисяк концерт. На програму складались пісні українських композиторів (як Лисенко, Барвінський, Людкевич), арії з опер та низка народних і стрілецьких пісень. Нечисленно зібрана публика приняла концертанта дуже прихильно, а вже бурю оплесків зібрав співак за свої „піяна“, які виходять у нього дійсно чудово. При фортепіяні І. Лісьєвич-Сигуровичева, що зі свого завдання вивязалась теж добре. Б. Л.

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ДЗВОНИ, літературно-науковий журнал. Р. VI. ч. 5-7. за 1936 р. Зміст: Олекса Слісаренко: Кожну риму; На пасіці. — Микола Терещенко: Чайки. — Яків Савченко: Христос отаву косив. — Нат. Королева: За свою гідність. — Володимир Залозецький: В. Липинський як історик. — М-р Маріян Козак: Клясократична ідея та кріза сучасних держ. систем. — М. Демкович-Добрянський: Від Київської Руси до В. Липинського. — Д-р К. Чехович: Постать Мойсея у творчості Івана Франка. — Рецензії. — З преси і журналів. — Нові книжки.

ЛИЦАРСТВО ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ, ілюстрований місячник, призначений для поширення почитання й набоженства Пресв. Діви Марії. Львів, р. I., ч. 3 за вересень 1936.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Молодий Театр „Заграва“ під арт. проводом В. Блавацького.

Заболотів:
10. IX. Голгота.
11. IX. Дума про Нечая.
З Заболотова театр вступить до Снятина.

Коломия:
Премієра „КАМОГРЯДЕШИ?“ (Quo vadis ?)
19. IX. I-а частина.
20. IX. II-а частина — вперше.
21. IX. I-а частина.
22. IX. II-а частина — вдруге.
23. IX. Рожевий шлях.
З Коломиї театр іде з тою самою виставою до Делятина, Надвірної і Станиславова.

Український Нар. Театр. ім. І. Тобілевича.

Чортків:
10. IX. Циганський барон.
11. IX. Вуйко з Гваделюпи (Муж двох жінок).
12. IX. Ніна теща.
13. IX. год. 8. веч. Інваліди.

Біла:
13. IX. год. 3. попол. Дівча з Маслосоюзу.

Український Національний Хор під мист. проводом Дм. Котка.
12. IX. Львів. Саля Театру Ріжнородностей.
З огляду на обмежену скількість місць адміністрація Хору просить вчасніше замовляти білети в „Нар. Торговлі“ (Ринок 36).

Великий Театр:
Четвер, 10. IX. год. 8. веч. опера „Кармен“.
Пятниця, 11. IX. год. 8. веч. „Всякі права застережені“, виступ Мар. Мацинського.
Субота, 12. IX. год. 8. веч. опера „Гофманові казки“.
Неділя, 13. IX. год. 3.30 поп. „Трафіка пані генералової“; год. 8. веч. Аб. 24. „Всякі права застережені“.
Понеділок, 14. IX. год. 8. веч. „Всякі права застережені“.
Вівторок, 15. IX. год. 8. веч. опера „Фавст“.

Театр Ріжнородностей:
Четвер, 10. IX. год. 8. веч. „Пані пресесова“.
Неділя, 13. IX. год. 8. веч. „Пані пресесова“.
Вівторок, 15. IX. год. 8. веч. останній раз „Пані пресесова“, ціни найнижчі.

Цирк Станевських
(вул. Пелчинська)
щодня початок вистави в год. 8.30 веч. У вівторок, середу, суботу й неділю по дві вистави: в год. 4.30 попол. і в год. 8.30 вечером.

Кіна.

АПОЛЬО: „Не забудь про мене“ з Вен. Джіглі.
АТЛЯНТИК: „Рітмайстер фон Верфен“.
ВАНДА: „Пекло“, „Вибухова бльондинка“.
ГРАЖИНА: „Пісня кохання“ з Кепурою. „Рапсодія Балтику“.
КАСІНО: „Розе-Марі“ з Жан. Мекдональд.
КОПЕРНИК: „Нинішні часи“ з Чарлі Чаплином.
МАРУСЕНЬКА: „Нинішні часи“ з Чарлі Чапліном.
МЕТРО: „Розсміяні очі“ з Шерлі Темпль і додатки.
МІРАЖ: „Ідемо по щастя“, „Тайни Пераку“.
МУЗА: „Петер Ібетсон“.
ПАКС: „Буря над Андами“.
ПАЛЯС: „Малий моряк“.
ПАН: „Запрошення до вальса“ з Ліліяною Гарвей.
РАЙ: „Їх Ексцеленція бабуся“.
СВІТ: „Тайна малої Шерлі“.
СТИЛЕВЕ: „Біла парада“ та ревія.
ТОН: „Авто ч. 99“, „Руки на столі“.
УТІХА: „Демон золота“, ревія „Під сонцем півдня“.
ХИМЕРА: „Малий король“.

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)
„Здовж Дунаю“.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Четвер, 10. вересня 1936.

Відень (506,8) 17.30 Концерт солістів 19.20 Військ. орх., 22.10 Розр. концерт, **Братислава** (298,8) 18.10 Пісні, 19.10 „Графиня Маріца“ оп. Кальмана, **Прага** (470,2) 16.50 Сольо на альтівці, 22.30 Концерт чеського сонету, **Париж** (1648) 11.00, 12.15 Легка музика, 20.45 Симф. концерт, **Білгород** (437,3) 13.15, 18.30 Нар. пісні, 17.00 Російські романи, **Берлін** (356,7) 10.00 Нар. пісоньки, 14.14 Легка музика, 16.30 Вок. авд., **Мінхен** (405,4) 10.00 Нар. пісоньки, 12.00 Розр. концерт, 19.30 Музика, **Будапешт** (549,5) 17.30 Циг. орхестра, 19.00 Спів, 71.40 Форт. ресіталь, **Мілано** (368,6) 11.30 Популярна музика, 17.15 Вок. концерт, 20.40 „Ун уомо пачіфіко“ ком. Джакетія, **Рим** (420,8) 17.15 Камер. концерт; пісні відсп. Марія Лябія, 20.45 „Паяци“ оп. Леонкаваля.

Пятниця, 11. вересня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.12 Концерт, 15.40 Концерт для молоді, 17.00 Спів Юнгбавер сопр., 17.30 Мар. музика, 17.55 „Сумерк богів“ оп. Р. Вагнера, 23.40 Вальси давніх часів, **Кошиці** (259,1) 17.40 Спів, 18.00 Форт. ресіталь, **Прага** (420,2) 19.55 Веселі нар. пісні, 21.00 Із літніх симф. концертів, **Париж** (1648) 11.00 Концерт, 13.15 Пісні, 18.00 Словно-муз. авд. для дітей, 20.00 Форт. ресіталь, 20.45 „Ле сір вержі“ ком.-опера Гераса, **Білгород** (437,3) 17.00 Сп. ресіталь, 17.40 Квартет, 20.30 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 14.15 Легка музика, пісні, 16.30 Форт. ресіталь, 19.20 Сп. ресіталь, пісні Шуберта та Брамса, **Мінхен** (405,4) 15.10 Авд. для дітей, 16.50 Арії Баха на два форт., **Будапешт** (549,5) 12.05 Сп. ресіталь, 12.55 Форт. ресіталь, 13.30 Циг. музика, 17.40 Хор, 18.45 Камер фр. музика, 20.00 Сальон. музика, **Мілано** (368,6) 20.40 Оперетові мельодії, 21.10 Сучасні нар. пісоньки й мельодії, 21.50 Скр. ресіталь Аріґа Серата, **Рим** (420,8) 17.15 Танк. музика, 20.40 „Покер ді даме“ оп. Беліні.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 10. вересня 1936.

6.30 Ранішня авд., 6.50 Музика з гр пл., 7.20 Ранішній денник, 7.30 Програма на сьогодні, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Сергій Прокофієв, Клясична симфонія, гр. пл., 13.10 Домашнє господарство, 14.30 Під знаком танку, гр. пл., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Популярний концерт, 16.44 Військова суспільність, 17.00 Концерт солістів, Лучан спів, 17.00 „Людина готова на все“, фейл., 18.00 Сільва рерум, 18.05 „Замостя, місто св. Томи“, 18.15 Пісні Невядомського з гр. пл. 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклам. концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Концерт. нар. капелі, спів, 20.00 Театр Уяви: „Казки для дорослих“ Л. Ридля, Н. Віталія, 20.30 Техн. скринька, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Пісні в супр. форт., 21.25 Моцарт: Квартет ц-дур, 22.00 Спортові вістки, 22.15 Легка и танк. музика, 28.00 Закінчення програми.

Пятниця, 11. вересня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник, 7.30 Програма на сьогодні, 7.35 Трохи інформ., 7.40 Музика з гр. пл. 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Для шкіл: „Поїхав я до Ловіча“, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Туристичний інформатор, 12.15 Полудневий денник, 12.25 Музика, спів із гр. пл., 13.10 Домашнє господарство 15.30 Господарські вістки, 15.45 Гутірка з хорими, 16.00 Метч пісеньок, муз. авд., 16.45 Репортаж із Полісся, 17.00 Концерт камер. орх., 17.50 Спортовий порадник, 18.00 „У розлуцькому урочищі“, 18.10 Короткі симф. твори, гр. пл., 18.25 Програмова скринька, 18.35 Програма на завтра. 18.40 Рекламовий концерт, 18.45 Актуальна гутірка, 18.50 Бюро студій розмовляє зі слухачами, 19.00 Концерт орх., спів, 20.30 „Власними шляхами“, фрагм. із пов. Парандовського „Небо в вогні“, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Концерт симф. орх., 22.00 Спортові вістки, 22.15 Кохання і життя жінки, пісні Шумана у вик. Плятівни в супр. форт.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельґи бельг. 89.98—89.55, Доляри американські 5.32 — 5.29, Доляри канад. 5.31 — 5.28, Фльорени голянд. 361.42 — 358.70, Франки фр. 35.05.50 — 34.89,50, Франки шв. 173.49—172.65, Фунти англ. 26.87 — 26.71, Гульдени данціґські 100.20 — 99.80, Корони чеські 20.10—19.70, Корони данські 119.99, 119.15, Корони норв. 134.98—134.00, Кор. шв. 138.53—137.55, Ліри італ. 36.50—34.50, Марки фін. 11.84—11.60, Марки нім. 136 — 133 Шил. австр. 99 — 98. Марки нім. срібні 149—144.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що від дня 9. вересня ц. р. кооперативна платить за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. 1 без опакування	2.05	зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.10	„
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням	2.10	„
1 л. молока	0.12	„
1 к. яєць	2.75	„

Тенденція на масло, молоко слаба, на яйця звишкова.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 9. IX. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахоясарні „М. С.“ у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курята 1. кл. щойно від 0.80 кг. вгору	0.85	
Курки без остріг 1. кл. щойно від 170 кг. вгору	1.05	„
Качки молоді, товщеві 1. кл. щойно від 1.60 кг. вгору	0.85	„

Ціни денні
Приймає птицю тільки першої кляси
Гірших сортів рішуче не приймає.

Радіокутик.

Чи знаєте, що...

Канада перша в Америці впроваджує організацію радія на зразок європейської радіофонії. Заведуть абонаментів оплати за посідання приймача.

В Японії впроваджено голосники до пасажирських поїздів, завдяки чому подорожні постійно інформуються про назву стації, до якої наближується поїзд.

Деякі денники в Сполучених Державах мають намір дати своїм репортерам короткохвильні висильні стації.

В Сполучених Державах є чинних 571 радіостацій, які осягнули около 87 міл. долярів з оплат за реклями. Американське радіо затруднює 15 тис. осіб, що дістають 27 міл. долярів платні.

Тепер відбуваються великі радієві вистави у Берліні, Льондоні, Парижі, Мілані і Ню-Йорку.

Французькі готелярі протестують проти передачі через радіо метеорольоґічних комунікатів, кажучи, що песимістичний тон цих комунікатів зле впливає на їх інтереси.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“, З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.